

Ponera coarctata in Nijmegen. Op 14 Juli 1931 vond ik een zeer klein miertje in den watertrog van een gipsnest, dat eenige dagen tevoren bevolkt was met *Formica rufibarbis*. Het werd opgezonden aan den heer A. Stärcke en deze heer gaf me welwillend de volgende inlichtingen:

Het is *Ponera coarctata* Latr. ♀, een nieuwe glorie voor de Nijmeegsche myrmecofauna. *Coarctata* werd tot nu toe alleen gevonden in Zuid-Limburg, n.l. te Exaeten (Wasm.) en te Valkenburg (v. d. W.). In België algemeen, is ze in de Rijnprovincie niet zeldzaam. Deze *Ponera*-soorten zitten meestal in de nabijheid van de groote *Formica*-soorten. Waarschijnlijk is dit exemplaar dus met de *Rufibarbis*-kolonie meegekomen.

Ondanks ijverig zoeken ben ik er niet in geslaagd het nest te vinden. Nijmegen blijkt den laatsten tijd wel een rijke myrmecofauna te bezitten. Vond A. Raignier S.J. hier 't vorig jaar een exemplaar van de uiterst zeldzame Woekermier (*Anergates atratulus*) ♂, het tweede in Holland, op 14 Mei l.l. ontdekte ik een nest van *Polyergus rufescens*, de beroemde Amazone mier, en nu op 14 Juli weer deze *Ponera coarctata*.

Laten de Nijmeegsche mierenvrienden eens goed opletten, als ik hier op een plekje van nog geen 500 vierkante meter in één jaar twee zoo zeldzame soorten vind, dan bevat hun stad vast nog meer zeldzaamheden.

LEOPOLD VERHAGEN O.E.S.A.

Lasius fuliginosus. Het is noodig een kleine verbetering aan te brengen in mijn artikel „Een schitterend arbeidsveld der Glanzend Zwarte Houtmier”, geplaatst in *De Levende Natuur* van Februari 1931, blz. 316 e.v. Daar staat op regel 8 van onder: De koningin der gele weidemier moet op haar beurt weer door een *fuliginosus* kolonie worden geadopteerd, om een nieuwen staat te kunnen stichten, etc. Dit is onjuist. De sociaal-parasietische verhoudingen zijn niet omkeerbaar. Om een nieuwe kolonie te grondvesten dringt de gele koningin (*Lasius umbratus* of *mixtus*) binnen bij een bestaande kolonie van *Lasius niger* (Zwartbruine Wegmier). Bij het geleidelijk afsterven der zwartbruienen, wordt dan de kolonie op den duur éénsoortig geel. De gang van zaken is dus zoo: De ♀ van *Lasius niger* (alienus) sticht een kolonie (alleen), wordt daarna verdreven door een ♀ van *Lasius umbratus* of *mixtus*, en deze op haar beurt weer door een *Lasius fuliginosus*.

Dank aan den Eerw. Heer A. Raignier S.J. en den Heer A. Stärcke, die mij hierop welwillend opmerkzaam maakten.

LEOPOLD VERHAGEN O.E.S.A.

Notenkraker. Toen ik Zondagmiddag 6 Dec. j.l. weer eens in de Waterleidingduinen was, den asphaltweg langs het Sprengkanaal langs loopend, hoorde ik in een boompje een geluid zoiets als van een Vlaamsche gaai, maar een beetje meer kraaiachtig. Toen ik eens ging kijken vloog er een vogel uit ongeveer zoo groot als een ekster en die zoo vriendelijk was op een duintje in het volle licht te gaan zitten. Ik zag toen dadelijk, dat het een notenkraker moest zijn. Bruin met witte punten van voren. Bij het opvliegen toonde hij vleugels als van een ekster, alleen niet wit en zwart, maar bruin en zwart.

Amsterdam

H. CROCKEWIT

De Staart der Musschen. In de laatste aflevering van „De Levende Natuur” (No. 6) schrijft de heer T(hijssse) over afwijkingen der staartveeren bij musschen in Londen en zegt dan: „Let er eens op, of onze stadsmusschen ook reeds aan die ziekte lijden”.

Welnu, enkele weken geleden, toen in ons land, naar mijn weten, nog niet over het verschijnsel in geschrifte gerept werd, deelde een winkelier uit een der hoofdstraten hier me mee, dat hij in de laatste tijden in zijn buurt telkens musschen zonder staart zag.

Winschoten, 16 Nov. '31

W. W. SCHIPPER

Het Winterkoninkje. Begin Augustus '30 deed ik een wandeling langs den zoogenaamden Buurtweg te Doorn in de richting van Leersum. Aan den weg achter het landhuis Darthuizen vond ik in een laag denneboompje het nest van een winterkoning. Het bevatte twee eitjes. Eerst dacht ik met een verlaten nest te doen te hebben, doch toen ik naar Amsterdam zou vertrekken, ging ik uit nieuwsgierigheid toch nog eens kijken. Het was toen 7 Augustus. Het nest bevatte nu 4 à 5 eitjes, terwijl het wijfje bezig was, er nog een bij te leggen, of misschien al met broeden. Het verliet bij mijn nadering het nest, waarop ik vlug mijn onderzoek deed en mij haastig verwijderde. Ik smaakte het genoeg het vogeltje te zien terugkeeren.

Nu heb ik wel meer herinneringen van laat broedende winterkoningen, maar daar ik de datums niet heb aangeteekend, zijn ze van weinig waarde. Alleen weet ik zeker, dat ik jaren geleden in de zomervacantie een nest met jongen vond te Beets en een in Noord-Drachten.

Den 12den Augustus '31 zat ik aan de zoogenaamde Schapendrift bij Olterterp de bewegingen gade te slaan van een reeënfamilie: een bok, een geit en een jong. (De reeën zijn daar zeer talrijk). Terwijl ik een oogenblik minder gespannen was, werd mijn aandacht getrokken door een paar winterkoninkjes. Ik verliet mijn schuilplaats, waarop de reeën er vandoor gingen. Nu schonk